

РЕШЕНИЕ

№ 12

гр.Русе, 10.01.2011 г.

РУСЕНСКИЯТ РАЙОНЕН СЪД, XIII – ти граждански състав,
в открито заседание на петнадесети декември през две хиляди и десета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Ивайло Йосифов

при участието на секретаря Ю.О., като разгледа докладваното от съдията гр.д. № **6900** по описа за 2010 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Предявеният иск е с правно основание чл.55, ал.1, пр.1 от ЗЗД.

Ищецът П.Е.И. твърди, че на 11.08.2008 г. сключил с ответника „Банка Пиреос България“ АД клон гр.Русе договор за потребителски кредит, по силата на който банката му предоставила в заем сумата от 11 765 евро със срок на изплащане 10 години при годишна лихва за първите 80 месеца в размер на 9, 69 %. Твърди, че в чл.3, ал.2 от сключения договор е предвидена клауза, според която в случай на промяна в нивото на пазарния индекс EURIBOR лихвеният процент подлежи на актуализация. Поддържа, че за периода след сключване на договора до датата на завеждане на исковата молба в съда равнището на този индекс е намаляло с почти 4 %, като въпреки това, считано от 11.11.2008 г. ответната банка едностранно и в нарушение на контракта увеличила лихвения процент с два пункта – от 9, 69 % до 11, 69 %. Ищецът счита, че платените в повече суми за периода от 11.11.2008 г. /началната дата уточнена в съдебно заседание от 15.12.2010 г. по реда на чл.143, ал.2 ГПК, преди доклада по делото / до 01.09.2010 г. са получени от ответника без основание, поради което иска и последният да бъде осъден да му ги върне, в размера, до който е допуснато увеличаване на иска, съобразно заключението на вещото лице – 353, 87 евро, с легова равностойност от 692, 11 лева. Претендира и направените по делото разноси.

Ответната банка оспорва иска. Счита, че разполага с правото да увеличава едностранно договорения размер на лихвения процент, което право извежда от разпоредбата на чл.3, ал.2 от индивидуалния договор за потребителски кредит, във връзка с разпоредбата на чл.2.2, ал.5 от Общите условия на

„Банка Пиреос България“ АД, които общи условия били приети от ищеца без възражение. По тези съображения банката счита, че извършеното увеличение на договорения лихвен процент има своето правно основание, поради което предявеният иск за връщане на заплатените от ищеца суми е неоснователен.

Съдът, като взе предвид становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното:

На 11.08.2008 г. между страните бил сключен договор за предоставяне на потребителски кредит, по силата на който ответната банка предоставила на ищеца заем в размер на 11 765 евро със срок на изплащане 10 години при годишна лихва за първите 80 месеца в размер на 9, 69 %. В чл.3, ал.2 от договора изрично е предвидено, че лихвеният процент подлежи на актуализация в случаите на промяна на нивото на EURIBOR, за което клиентът / в случая ищеца/ е следвало да бъде уведомен. В чл.8 от същия договор е предвидено, че с подписването му кредитополучателят, в лицето на ищеца, приема без възражения общите условия на банката като декларира, че същите му са предадени при сключване на договора. По делото, на л.37 – 40 , са представени и общите условия на банката, за които не се спори, че са подписани и следователно приети от ищеца.

В чл.2.2, ал.5 от общите условия е предвидено, че с приемането им клиентът се съгласява, че банката има право да промени едностранно приложимия към съответния договор за кредит лихвен процент при промяна на основния лихвен процент на БНБ или при промяна на приложимия към договора на клиента пазарен индекс / SOFIBOR, EURIBOR, LIBOR, LEONIA/, респ. при промяна на официалния индекс на инфлация в еврозоната.

Видно от представените от ищеца статистически данни за нивото на индекса EURIBOR, за процесния период той непрекъснато се понижава. В този смисъл е и заключението и на вещото лице, в неговата констативно – съобразителна част. В същото време между страните няма спор, а и вещото лице дава заключение, че само три месеца след сключване на договора за потребителски кредит с ищеца, лихвения процент по договора бил увеличен с почти два пункта / на 11.11.2008 г., до размер от 11, 68 %/.

При това положение спорен се явява само въпросът дали банката разполага с правото едностранно да увеличава вече договорения лихвен процент на своите клиенти и при какви условия може да стане това. Решението на този въпрос предпоставя наличието или липсата на основание за заплащане в повече на сумите за възнаградителна лихва в полза на ответника,

а оттам – и изхода на делото по предявения иск по чл.55, ал.1, пр.1 ЗЗД.

От становищата на страните, изразени както в рамките на производството по делото, така и извънсъдебно, става ясно, че спорът между тях е породен от различното тълкуване на клаузите на чл.3, ал.2 от договора и чл.2.2, ал.5 от общите условия на банката. Това различно виждане за смисъла на тези разпоредби е особено ясно изразен в разменената между страните кореспонденция / л.11 и л.12 от делото/. Така според ищеца, щом нивото на пазарния индекс EURIBOR се понижава, на намаление подлежи и договорения лихвен процент, т.е. движението на индекса и на лихвения процент по договора трябва да е едноточно. На противоположно становище е ответника, според който никъде в сключения с ищеца договор или в общите условия не е посочено, че промяната в лихвения процент съответства на изменението на пазарния индекс или че тя настъпва автоматично. В подкрепа на това виждане в писмото до ищеца са изложени съображения от макроикономическо естество, според които при сътресения на международната финансова сцена пазарните индекси престават да бъдат измерители на стойността на междубанковото финансиране и вече не отразяват реалната цена на финансовия ресурс.

Съдът намира становището на ответника неоснователно.

Действително световната финансова и икономическа криза, на чиито неблагоприятни последици сме свидетели и днес, е обстоятелство, настъпването и мащабите на което трудно биха могли да бъдат предвидени. И все пак ако кризата е непредвидима и непредотвратима от ответника, разполагащ със специалисти, способни да извършат анализ в тази насока, толкова по – непредвидима се оказва тя за ищеца като потребител на финансови услуги, за който практически не съществува възможност да вземе информирано решение при сключването на договора с оглед бъдещия лихвен процент по него, който ще му се налага да заплаща.

В тази връзка при тълкуване на действителния смисъл на посочените по – горе разпоредби - чл.3, ал.2 от сключения между страните договор и чл.2.2, ал.5 от общите условия, следва да се прилага не само общото правило на чл.20 ЗЗД, но и специалната разпоредба на чл.147, ал.2 от Закона за защита на потребителите, приложима съгласно препращатата разпоредба на чл.12 от Закона за потребителския кредит / отм./. Последният закон е приложим в разглеждания случай с оглед датата на сключване на договора и предвид § 5 от ПЗР на действащия ЗПК, според който правилата на действащия към настоящия момент едноименен закон не се

прилагат спрямо договори за потребителски кредит, сключени преди влизането му в сила – 12.05.2010 г.

Така съгласно чл.147, ал.2 от ЗЗП при съмнение относно смисъла на определена клауза в договора, тя се тълкува по благоприятен за потребителя начин. В разглеждания случай разпоредбата на чл.3, ал.2 от сключения договор предвижда, че лихвения процент подлежи на актуализация в случаите на промяна на нивото на EURIBOR. Прилагателното „актуален“ следва да се схваща в смисъл на важен, съществен в сегашния момент, съвременен, навременен /вж. „Малък тълковен речник на българския език“, Ст.Б., П.П./, респ. термина „актуализация“ има значение на „осъвременяване“. Така изясненото значение на този термин предполага еднопосочност при изменението на посочения пазарен индекс и договорения лихвен процент и изключва тълкуването на клаузата, предложено от ответната банка, според което е допустимо увеличение на лихвения процент винаги, щом има промяна на индекса, дори и при неговото намаляване. Банката не разполага с правото да извършва подобно превратно тълкуване на условията на сключения договор и то изключително в своя полза, тъй като дори това да беше предвидено в договора или в общите условия, подобна неравноправна клауза щеше да бъде нищожна на основание чл.146, ал.1 вр.ал.2 вр.чл.143, т.13 от ЗЗП /отм./.

Това положение не се променя и предвид клаузата на чл.2.2, ал.5 от общите условия, която говори не за „актуализация“, а за „промяна“ на лихвения процент съобразно изменението на пазарния индекс. Тази клауза, на осн.чл.147, ал.2 ЗЗП, също следва да се разглежда в изложения по - горе благоприятен за ищеца - потребител смисъл на „осъвременяване“, т.е. привеждане в съответствие с нивата на действащия по това време EURIBOR, доколкото не противоречи пряко на чл.3, ал.2 от договора. За пълнота следва да се отбележи, че дори и да е налице някакво несъответствие между индивидуалния договор и общите условия, то съгласно чл.298, ал.3 от ТЗ и чл.16, ал.2 от ЗЗД се прилага договора, а не правилата на общите условия.

По изложените съображения, доколкото още при самото получаване на заплатената в повече възнаградителна лихва липсва основание за това имуществено разместване, то очевиден е извода, че исковата сума е недължимо платена на ответника, поради което и на основание чл.55, ал.1, пр.1 от ЗЗД тя следва да бъде върната / т.1 от Постановление № 1 от 28.V.1979 г. по гр. д. № 1/79 г., Пленум на ВС/.

С оглед изхода на делото в полза на ищеца следва да бъдат присъдени и направените по делото разноски в размер на 180

лева – за държавни такси и възнаграждение на вещото лице по назначената експертиза. В списъка по чл.80 ГПК / л.88/ са посочени и разноски за адвокатски хонорар в размер на 600 лева, чието присъждане също се иска. Такова възнаграждение обаче нито е уговоряно / видно от договора за правна помощ на л.5 то е в размер от 200 лева/, като за последната сума в договора няма отбелязване, че е била реално заплатена, поради което не следва да бъде присъждана.

·Мотивиран така, Русенският районен съд

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА „Банка Пиреос България“ АД, с ЕИК 831633691, със седалище и адрес на управление в гр.София, представлявано съвместно от всеки двама от изпълнителните членове на съвета на директорите, а именно А.А.К., Е.А.А. и М.Д.П. – К., да заплати на П.Е.И., с ЕГН *****, сумата от **353, 87 евро**, с легова равностойност от 692, 11 лева, представляваща платена без основание за периода от 11.11.2008 г. до 01.09.2010 г. сума за възнаградителна лихва над уговорения в чл.3, ал.2 от сключения между страните договор за предоставяне на потребителски кредит № 12003/ CL/2008/11.08.2008 г. размер на годишния лихвен процент от 9, 69 %, ведно със законната лихва от датата на депозирание на исковата молба в съда – 02.09.2010 г. до окончателното и изплащане, както и сумата от **180 лева** – деловодни разноски.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Русенския окръжен съд в двуседмичен срок от връчване на препис от него на страните.

РАЙОНЕН СЪДИЯ: